

A.V.E.SOCIETYS
DEGLOOR COLLEGEDEGLOOR
DEPARTMENT OF
POLITICAL SCIENCE
B.A. FIRST YEAR

प्रा.डॉ. लक्ष्मण रत्नाकर बाबुराव
विभाग प्रमुख व सहयोगी प्राध्यापक
पदवी व पदवृत्तरं राज्यशास्त्र विभागप्रमुख
देगलूर महाविद्यालय देगलूर
ता.देगलूर जि.देगलूर

इमेल : ratnakarlakshete1@gmail.com

Mobile No.: 9423439276

बी.ए.प्रथम वर्ष महाराष्ट्राचे शासन आणि राजकारण

राज्य सरकार

प्रास्ताविक

महाराष्ट्र हे भारतातील अतिशय महत्वाचे राज्य आहे. या राज्याचा राज्यकारभार कसा चालतो हे या प्रकरणात समझून घेणे आवश्यक आहे.

आपल्या भारतातील केंद्र व राज्यांचा शासन कारभार संविधाना नुसार चालतो .संघराज्य व संसदीय शासन पद्धती नुसार केंद्र व राज्य शासन विभागणी तीन महत्वपूर्ण अंगांत केली जाते .

- १) कायदेमंडळ
- २) कार्यकारी मंडळ
- ३) न्याय मंडळ

महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री

रचना :

मुख्यमंत्री हा राज्याचा वास्तविक प्रमुख असतो .तो मंत्रिमंडळाचा प्रमुख ,बहुमतवाल्या पक्षाचा प्रमुख नेता असतो, विधिमंडळाचा नेता असतो.तो मंत्रिमंडळ रुपी कमानिची आधारशीला असतो .

➤ मुख्यमंत्री पदाची पात्रता

- १) तो भारताचा नागरिक असावा .
- २) त्यांचे वय २५ वर्ष पूर्ण असावे
- ३) तो राज्य विधिमंडळाचा सदस्य असावा .
- ४) ईतर कोणत्याही आर्थिक लाभाच्या पदावर नसावा

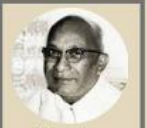
महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री

#ipswdemocracy

List of Chief Ministers of Maharashtra

Yashwantrao
Chavan
1960-1962

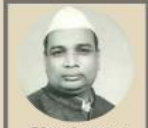
Marotrao
Kannamwar
1962-1963

P. K. Sawant
1963-1963

Vasanttrao
Naik
1963-1975

Shankarrao
Chavan
1975-1977
1986-1988

Vasantdada Patil
1977-1978
1983-1985

Sharad Pawar
1978-1980
1988-1991
1993-1995

President's
Rule
1980-1980

Abdul Rehman
Antulay
1980-1982

Babasaheb
Bhosale
1982-1983

Shivajirao
Patil
Nilangekar
1985-1986

Sudhakar Naik
1991-1993

Manohar Joshi
1995-1999

Narayan Rane
1999-1999

Vilasrao
Deshmukh
1999-2003
2004-2008

Sushilkumar
Shinde
2003-2004

Ashok Chavan
2008-2010

Prithviraj
Chavan
2010-2014

President's
Rule
2014-2014

Devendra
Fadnis
2014-Current

मुख्यमंत्री नेमणूक

- ▶ विधानसभेत ज्या पक्षाला किंवा पक्षांच्या आघाडीला बहुमत प्राप्त झाले असेल त्या पक्षाच्या किंवा आघाडीच्या नेत्याची मुख्यमंत्री म्हणून नेमणूक केली जाते .

मुख्यमंत्र्याचा शपथविधी

- ▶ मुख्यमंत्र्याला राज्यपाल पद व गोपनियतेची शपथ देतात.

मुख्यमंत्र्याचा कार्यकाल :

- ▶ मुख्यमंत्र्याचा कार्यकाल ०५ वर्षांचा असतो

मुख्यमंत्र्याचा राजीनामा :

मुख्यमंत्री आपल्या पदाचा राजीनामा राज्यपालाकडे देतो

मुख्यमंत्र्याचे अधिकार व कार्य

- ▶ मंत्रिमंडळाची निर्मिती करणे
- ▶ मंत्रिमंडळाचे खाते वाटप करणे
- ▶ मंत्रिमंडळाचा प्रमुख म्हणून कार्य करणे
- ▶ कायदेमंडळाचा नेते म्हणून कार्य करणे
- ▶ पक्षाचा नेता म्हणून करावयाची कार्ये
- ▶ इतर कार्ये

मुख्यमंत्र्याबाबत ईतर महत्वाच्या बाबी

- ▶ यशवंतराव चव्हाण हे महाराष्ट्र राज्याचे पहिले मुख्यमंत्री होते .
- ▶ सध्या उद्धव ठाकरे हे महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री आहेत
- ▶ काँग्रेस या राजकीय पक्षाचे सर्वात अधिक मुख्यमंत्री झाले
- ▶ मनोहर जोशी व नारायण राणे हे शिवसेना या पक्षाचे मुख्यमंत्री होते
- ▶ देवेंद्र फडणवीस हे भारतीय जनता पक्षाचे मुख्यमंत्री होते